

Asia: VN/32825/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunnon antaja Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry (SKTI) on Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituuttien yhteistyöjärjestö. Instituuttiverkoston kuuluu 17 eri puolilla maailmaa sijaitsevaa instituuttia, jotka tukevat, edistävät ja kehittävät suomalaisen taiteen, kulttuurin ja tieteen kansainvälisyyttä.

Lausuntomme koskee lähinnä Taiteen ja kulttuurin edistämiseen liittyviä tehtäviä hoitavan uuden Kulttuuriviraston toimintoja ja siellä erityisesti taideneuvoston roolia.

Tuemme useiden lausunnon antajien huomioita koskien erityisesti taiteen autonomian vahvempaa turvaamista sekä käsivarren mitan varmistamista poliittisesta päätöksenteosta.

Autonomian turvaamiseksi:

- Lakiin tulisi kirjata vertaisarvioinnin periaate apurahoista päätettäessä.
- Myös uuden Taideneuvoston asemaa, kokoonpanoa ja valintaprosessia tulisi tarkastella uudestaan tästä näkökulmasta

Taideneuvoston toimikauden kestoja tulisi harkita eli koko neuvoston vaihtuminen nelivuotiskausittain ei ole pitkántähtäimen kehittämisen kannalta järkevää, parempi ratkaisu on määritellä jäsenten toimikaudet.

Laissa olisi syytä kirjata asiantuntijapaneelien käyttö luonnosta velvoittavammaksi.

Tulee varmistaa, että neuvosto on aidosti taiteen ja kulttuurin kenttää laajasti ja monipuolisesti edustava asiantuntijajoukko ja sen nimitysprosessi on avoin ja läpinäkyvä. Asiantuntijuudessa ja osaamisessa tulee huomioida muun muassa tekijät ja muut toimijat – kuten tukioorganisaatiot ja kehittäjät – luova talous ja kansainvälisyys sekä vaikuttavuuden arviointi.

Lisäksi kansainvälisyyden edistämisen tulisi lisätä niin Kulttuuriperintöviraston (ehdotettu nimi) että Kulttuuriviraston (ehdotettu nimi, johon emme ota kantaa) tehtäviin.

Taiteen, kulttuurin ja kulttuuriperinnön kansainvälisyyden edistämisen tulee olla läpileikkaava perustehtävä myös virastoissa. On tärkeää, että myös alan virastoissa on kansainvälisyyttä koskevaa asiantuntemusta. Tämä tukee taiteen ja kulttuurin kansainvälisyyden pitkäjänteistä kehittämistä sekä toimivaa ja strategista yhteistyötä muiden kansainvälisyyttä edistävien ja kehittävien asiantuntijaorganisaatioiden kanssa, mitä takaa kansainvälistymistä edistävän työn jatkuvan kehittymisen ja vaikuttavuuden.

“esimerkiksi Museovirasto kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että muiden ministeriöiden (esim. liikenne- ja viestintäministeriön, maa- ja metsätalousministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön) hallinnonaloilla virastojen kansainvälisistä tehtävistä on yleensä säädetty. Kansainväliseen yhteistyöhön liittyvät tehtävät ovat myös sivistyshallinnon toimijoille tärkeitä.”

Lämsä Hanna
Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry